

ІСТОРІЯ ЖИТТЯ, АБО ПОШУКИ АТЛАНТИДИ В УКРАЇНІ

І. Курус Знайти Атлантиду. Подорож у безодню. Харків: Фоліо, 2020. 218 с.

Останнім часом все частіше хочеться брати до рук книги, де відтворена історія України, згадуються міста нашої країни, переповідаються події, які стосуються кожного громадянина України. Особливо такі книги треба читати підліткам, які цікавляться новим, маловідомим для них на певному етапі їх життя. Є книги, які можна читати неодноразово, оскільки під час кожного прочитання можна виокремлювати цікаві аспекти, історичні факти, розглядати на сторінках твору риси характеру головних героїв. Є ті примірники, які призначені, здебільшого, для одного прочитання.

До цікавих сучасних книг можна віднести роман І. Куруса «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню». Слід констатувати той факт, що роман насправді художній, але у ньому є чимало історичних фактів. Авторіві вдалося зацікавити читачів історичними подіями, зануривши їх у вир історії, яка тісно переплітається з художніми вимислами письменника-початківця. Одним словом, можна сказати, що Ігор Курус виклав історичні факти в художньому стилі.

Книга І. Куруса «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню» написана легкою, доступною мовою, тому читається досить легко. За визначенням самого автора, вона призначена для підлітків, однак, навіть дорослі поціновувачі історії та художньої літератури отримують задоволення від її читання. Думаю, студентам та викладачам також буде цікаво читати роман, оскільки на початку твору закладені події, які стосуються студентського життя та викладацької діяльності Київського університету.

Нам відомо, що Ігор Курус – український журналіст, громадський діяч, директор Міжнародного фонду Івана Франка, доброзичлива людина, яка добре знає історію, експерт-аналітик. Його роман «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню» є першим художнім твором в скарбниці письменника-дебютанта.

В основу твору покладена суперечка між викладачем і студенткою, яка мотивує обох до подорожі аби знайти Атлантиду в Україні. Із значної кількості образів у романі можна виокремити три головних персонажа, навколо яких відбуваються усі події. Саме ці три героя роману шукають «свою» Атлантиду – це професор Войцеховський Іван Андрійович –

викладач світової історії та двоє студентів Київського університету – Юля і Нестор.

Ігор Курус розпочав свій роман описом контрасту природи в кольоровій гамі: «Спочатку чорні хмари вкрили чисту блакить, а потім...» [1, с. 3]. Така подача матеріалу є досить не звичною, оскільки присутнє певне протиставлення тим картинам, які передано автором на початку твору. Уже на початку твору автор наводить імена відомих осіб, які навчалися в Київському університеті імені Тараса Шевченка – М. Драгоманов, В. Винниченко, М. Грушевський, М. Булгаков. Катя, Юля і Нестор – герої твору «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню», студенти-першокурсники, які пишалися тим, що навчаються саме в цьому закладі вищої освіти.

Я особисто знайома з Ігорем Курусом і тому, можу впевнено сказати, що він досить добре знає історію, вільно оперує історичними фактами, чітко знає дати історичних подій не лише України, а й інших країн світу. Для того, аби переконатись у правильності передачі читачам інформації щодо Кам'яної Могили, письменник особисто в червні 2020 р. приїздив для знайомства з цією унікальною пам'яткою, яка занесена в ЮНЕСКО. Для підтвердження представлених даних подаю письменника в оточенні друзів на світлині.

Композиційно твір «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню» складається з 25 частин, які різні за обсягом. По суті, в кожен розділ автор

вміщує коротку подію з боку головних героїв, які шукають Атлантиду. Зрозуміло, що Ігор Курус подає читачам історію з поєднанням художності, що в результаті дозволяє тримати у руках чудовий за змістовим наповненням та сюжетними лініями пригодницький роман.

За жанром твір – пригодницький роман, оскільки головні герої Юля і Нестор із професором Войцеховським відправляються у подорож з метою знайти Атлантиду. На сторінках твору професор настільки переконливо говорить про ймовірне місце Атлантиди, що, читаючи роман, подекуди починаєш вірити в ті речі, про які говорив викладач світової історії. Представлені професором факти дійсно були переконливими, оскільки викладач після надання певних історичних фактів, запитав у студентів: «А тепер скажіть мені, чи могли у цих краях щось знати про Чорноморський потоп і про Атлантиду, якщо вона була на північному Причорномор'ї?, – після короткої паузи запитав він аудиторію. – Таак!, – повільно пронеслося аудиторією» [1, с. 48].

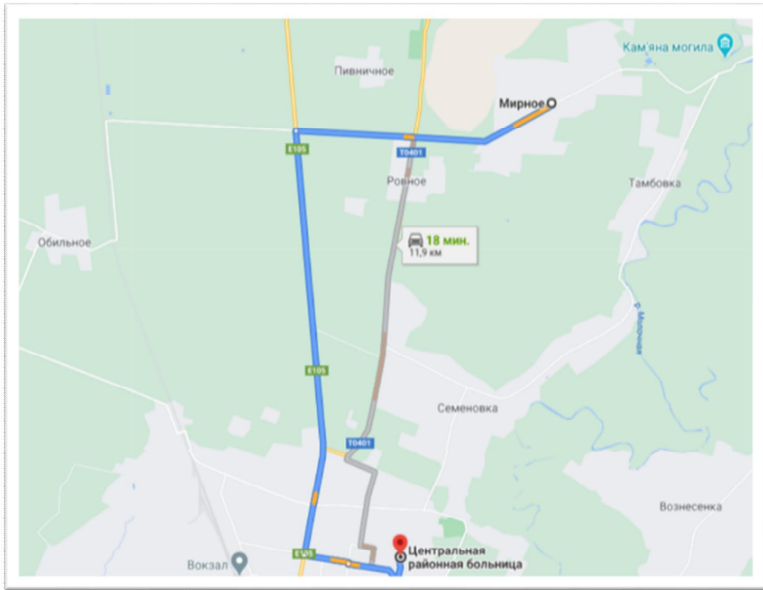
Твір І. Куруса «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню» слід прочитати тим, хто хоч коли-небудь був у Запорізькій області поблизу Мелітополя та бачив на власні очі Національний музей-заповідник Кам'яну Могилу. Читач вперше знайомиться з національним Заповідником Кам'яна Могила на с. 50, коли професор історії продемонстрував картини кам'яного нагромадження на екрані. Тут йде оповідь про місце розташування Національного заповідника, м. Мелітополь, Запорізьку область [1, с. 50–51].

Далі у тексті йде професорове припущення щодо того, що десь біля Кам'яної Могили жили люди, які мали певні переваги над неписьменними племенами і могли залишити написи на каменях [1, с. 51]. Професор показав студентам петрогліфи і малюнки, які були датовані від 12 тисячоліття до н.е. до 10 ст. після Різдва Христового [1, с. 51]. Далі події розгортаються навколо подорожі і катастрофи «Касатки».

У фінальній частині твору автор знову повертається у Мелітополь і приводить в районну лікарню головну героїню Юлю, яку люди знайшли на березі Молочного лиману [1, с. 208]. Дівчина постійно повторювала назву міста: «Мелітополь... Мелітополь... Мелітополь..., лиман [1, с. 208], а далі: «Мелітополь... Лиман... Мелітополь... море... вода... атланти... професор... Кам'яна Могила... У вас тут є місце, яке називають Кам'яною могилою?, – раптом запитала дівчина» [1, с. 209] у лікаря психіатра. Він підтвердив їй, що так, таке місце є в селищі Мирне і вважається пам'яткою давньої культури в Україні. Далі дівчина шепотіла: «Кам'яна Могила... Кам'яна Могила... Кам'яна Могила...» [1, с. 209].

У лікарні не розуміли, як дівчина, яка потрапила в катастрофу біля острова Зміїного, аж через 4 дні після катастрофи могла з'явитися в Молочному лимані. Однак Юля постійно повторювала вже відомі для медперсоналу слова і не могла зрозуміти де вона: «вода... атланти... Кам'яна Могила... вода... велика вода... атланти... люди-боги... Кам'яна Могила...» [1, с. 211].

У фінальній частині роману Юля все ж таки хоче знайти Кам'яну Могилу.

Вона дізналася від дівчат у лікарні, де саме знаходиться Кам'яна Могила. Дізнавшись правильний покроковий маршрут до Кам'яної Могили, Юля вирішує йти з лікарні: «... дуже просто, – відповіла Настя, – виходиш з лікарні і повертаєш праворуч на вулицю Брив ла Гайард. Метрів за п'ятсот тобі треба перейти через проспект і вийти на бульвар 30-річчя Перемоги. Перетинаєш бульвар і йдеш прямо. На другому світлофорі треба повернути праворуч і дійти до зупинки. Там дочекаєшся автобуса, який прямує до Мирного» [1, с. 214]; «сідаєш на автобус, який йде в село Мирне, і за 30 хвилин будеш там» [1, с. 214]. Дівчата дали Юлі 100 гривень на автобусний квиток та їжу, поділилися з нею одягом.

Для того, аби зрозуміти, чи правильно Ігор Курус показав нам маршрут руху головної героїні від лікарні до Кам'яної Могили, наводжу фрагмент Гугл-карти, що дозволить чітко зорієнтуватися у поданій інформації.

Останній розділ книги починається подіями, коли Юля вже їде в автобусі у напрямку селища Мирне. Час пройшов дуже швидко, вона зійшла на кінцевій зупинці. Юля дійшла до заповідника і побачила кам'яних баб. Про себе дівчина прошепотіла: «Атлантида..., тут на Кам'яній Могилі має бути петрогліф, який описує потоп, що знищив Атлантиду. Я мушу знайти його і довести усьому світові, що Атлантида існувала» [1, с. 217]. Зайшовши в середину гроту, Юля побачила знаки, які раніше вже були їй відомі, вона прочитала: «Велика вода знищила навіть людей-богів» [1, с. 217]. Тут дівчині здалося, що вона почула голос професора Войцеховського і вона знепритомніла.

Як на мене, досить несподіваний фінал, який спонукає до подальших роздумів з боку головних героїв та сюжету в цілому. Тому, виникають запитання: що далі буде з дівчиною? Чи справді це місце, де раніше була Атлантида? Чи живі інші герої твору – професор та Нестор? Чи насправді Атлантида існувала в Україні? Такі питання дійсно виникають, оскільки зміст твору насичений справжніми фактами з життя людей у поєднанні з історичними подіями. Хочеться вірити в те, що на цій книзі автор не зупиниться та незабаром вийде друком друга частина книги, в якій буде справді доведено існування Атлантиди на місці Кам'яної Могили. Також хочеться вірити в те, що Юля і Нестор по-справжньому закохаються і будуть разом.

Роман І. Куруса «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню» мотивує студентів до пізнання нового, досі невідомого та не до кінця зрозумілого. Підлітків закликає до вивчення історії людської цивілізації від зародження до сьогодення, адже кожна людина повинна знати свою історію. Пригодницький роман І. Куруса має елементи біографізму, адже авторові відомі дослідження прадавньої історії Північного Причорномор'я. Цей аспект може стати окремою розвідкою сучасних науковців.

Сподіваюся, що невдовзі буду тримати у руках продовження пригодницького роману, оскільки можна вважати, що творчий дебют І. Куруса є вдалим і зупинитися на цьому не можна. Враховуючи той факт, що в книзі написано про Мелітополь, Кам'яну Могилу, слід дочекатися презентації роману в нашому місті Мелітополь, куди ми гостинно запросили автора книги І. Куруса «Знайти Атлантиду. Подорож у безодню».

Чекаємо зустрічі з автором!